

În condițiile unei largi democrații consfințite în constituția româniei unică în felul său, din acest punct de vedere, în deosebi în plan european, minoritățile conlocuitoare își pot manifesta din plin identitatea lor culturală, îmbogățind în acest fel, patrimoniul național românesc.

Astfel, după revoluția din 1989, minoritarii de rit vechi din Brăila și-au focalizat toate energiile, punându-le în slujba Comunității Rușilor Lipoveni din România, organizație ce a reușit să promoveze valorile materiale și spirituale ale acestei etnii.

La 27 februarie 1990 s-au pus bazele Comunității Locale a Lipovenilor din Brăila. Adunarea de constituire a fost găzduită de Școala Gimnazială nr. 21 din municipiul Brăila, botezată, în 2010, de către autoritățile locale, cu numele poetului național rus Aleksander Sergheevici Pușkin. Primul președinte al comunității staroverilor brăileni a fost profesorul Mihai Ivanov, ales prin votul unanim al participanților de la ședința constitutivă. Sediul inițial al asociației se situa pe strada Alexandru Davila, dar, ulterior, a fost mutat pe strada Matei Basarab, nr. 1. În prezent, președintele asociației brăilene este doamna Milea Maria - un prestigios cadru didactic, aflat mereu în slujba comunității din care provine - învățătoare la școala, I.L.Caragiale, respectiv profesoară de muzică la școala „A.S.Pușkin”

Numărul populației lipovenești de la Brăila a crescut și a scăzut în funcție de conjunctura politică în care s-a aflat țara noastră. Între anii 1890 și 1930, ponderea lipovenilor în totalul populației orașului a crescut de la 0,6% la 2,09 %, iar în intervalul 1977-2002, procentul de minoritari de rit vechi a fluctuat de la 0,30% la 1,60%. Scăderea cea mai accentuată s-a înregistrat în intervalul 1930-1956, și poate fi pusă pe seama statutului general de neîncredere pentru etnia de origine rusă, amplificat și de numărul mare de conflicte politice și militare româno-ruse privind situația Basarabiei și a Bucovinei de Nord. Este foarte probabil, ca în acest context, mulți dintre ei să nu-și fi declarat naționalitatea reală la recensăminte, asumându-și statutul de cetățean român.

SEMNIFICAȚIA CUVÂNTULUI DE „LIPOVEAN”

Aici, există mai multe versiuni explicative, majoritatea provenite, chiar din cadrul acestei etnii: Unii consideră că, acest cuvânt ar proveni de la cuvântul rusesesc „lipa”(tei), lemn pe care rușii staroveri îl prelucrau

Potrivit însă, profesorului universitar doctor Feodor Chirilă, această denumire provine de la toponimul Lipoveni- prima așezare a rușilor de rit vechi, care și-au găsit acolo refugiu, la 1724. Denumirea ar proveni de la numirea rusească a pădurii de tei-”lipa”- locul unde s-au așezat primii ruși de rit vechi.

Alți cercetători, precum Petru David și Sevastian Evnoghien sunt de părere că, denumirea de lipoveni! Le-a fost data staroverilor de către ucrainenii de pe aceste meleaguri, care au vrut astfel să se delimiteze de aceștia, considerându-i rupâi de credința adevărată.

În cartea „Lipovenii studii lingvistice”, al profesorului universitar Victor Vascenco , acesta este de părere că „denumirea etnonimică oficială de azi, „russkielpovane”, în română, rușii lipoveni, reflectă două aspecte: apartenența genetică, care e rusă, și pe de altă parte apartenența confesională, care este staroveră de tip filipovean, cu trei ramificații: cultul sacerdotal, care este numeric dominant, cultul nonsacerdotal și cultul edinoverilor. Referindu-se la rușii staroveri, profesorul Vascenco menționează că: sunt fie urmașii adepților lui Filip Pustosvjat (1672-1742), fie urmașii adepților lui Ignat Nekrasov (1660-1737), deci „kazakinekrasovcy”, cercetărul rus fiind adeptul ipotezei antroponimice.

Alți cercetători sunt de părere că termenul de lipovean ar fi fost dat în cinstea unui grup de staroveri, pe nume Filip, călugăr din Oloneț(Rusia), adepții săi numinduse „filipoviți”, sau „filipoveni”. Comunitatea lui Filip a rezistat până la 1743, când de frica unui control al autorităților, adepții săi și-au dat foc.

La rândul său, Episcopul Melchisedec Ștefănescu a încercat să definească prin termenii lipoveni, lipovenism, lipovenisme, pe toți staroverii, inclusiv pe cei care nu au fost niciodată numiți așa.

Toate explicațiile cercetătorilor de specialitate pornesc de la un punct comun, conform căruia termenul de „lipovean” desemnează un grup etnoconfesional de origine rusă, care, din rațiuni de natură religioasă, a emigrat și s-a așezat, în majoritate, în teritoriile istorice românești.

Cât privește numele etnice, cei mai mulți staroveri își spun lipoveni, însă denumirea oficială este de „ruși lipoveni”. Există și cazuri de persoane, care, la recensământele de populație, se declară ruși. Denumirile de „starover” și „starobreadeț”, nu sunt etnonime, ele se folosesc pentru exprimarea religiei ortodoxe de rit vechi, a rușilor lipoveni.

BRĂILA CAPITALA RELIGIOASĂ A CREDINCIOȘILOR DE RIT VECHI

La Sfântul Sobor, desfășurat la Brăila, în luna mai a anului 1925 s-a decis să se intervină la autoritățile statului pentru recunoașterea legalității Bisericii de Rit Vechi.

Ca și prezentă, în cadrul populației rezultatele ne arată următoarele date: Rușii lipoveni, în număr de 29774 la recensământul populației din anul 2002, dintre care 3359 reprezentând 1% din populația județului Brăila, reprezintă comunitatea etnică cu ponderea cea mai mare dintre brăilenii și cu cea mai mare pregnanță în păstrarea identității etnice și culturale.

Rezultatele recensământului din octombrie 2011, ne indică faptul că din totalul populației stabile a județului Brăila (304925 persoane), doar 293763 s-au declarat români (96,3%), 7961 romi (2,6%), 1938 ruși lipoveni (0,6%), 179179 greci (0,06%), 178 turci (0,06%).

Comparativ cu anul 2002, se observă o ușoară scădere a numărului de minoritari ruși lipoveni, justificată pe deplin prin scăderea natalității, respectiv prin emigrarea unor familii în țări din vest - europene, în căutarea unor condiții optime de trai și a unor locuri de muncă mai bine remunerate.

GHEORGHE LEONARD

INDEPENDENȚA ROMÂNĂ

Apare sub egida Fundației Literar Istorice „STOIKA”

Independența prin cultură